

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN 125:2011 „SUAUGUSIŲ ASMENŲ
STACIONARIOS SOCIALINĖS GLOBOS ĮSTAIGOS: BENDRIEJI SVEIKATOS
SAUGOS REIKALAVIMAI“ PATVIRTINIMO**

2011 m. vasario 10 d. Nr. V-133
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo (Žin., 2002, Nr. [56-2225](#); 2007, Nr. [64-2455](#)) 16 straipsnio 1 dalimi:

1. T v i r t i n u Lietuvos higienos normą HN 125:2011 „Suaugusių asmenų stacionarios socialinės globos įstaigos: bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (pridedama).

2. P r i p a ž i s t u netekusiu galios Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. vasario 9 d. įsakymą Nr. V-57 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 125:2004 „Socialinių paslaugų įstaigos. Bendrieji saugos sveikatai reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [32-1026](#)).

3. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal administravimo sritį.

4. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2011 m. gegužės 1 d.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RAIMONDAS ŠUKYS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro 2011 m. vasario 10 d.
įsakymu Nr. V-133

LIETUVOS HIGIENOS NORMA HN 125:2011 „SUAUGUSIŲ ASMENŲ STACIONARIOS SOCIALINĖS GLOBOS ĮSTAIGOS: BENDRIEJI SVEIKATOS SAUGOS REIKALAVIMAI“

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ši higienos norma nustato suaugusių asmenų stacionarių socialinės globos įstaigų (toliau – stacionari globos įstaiga) pagrindinius įrengimo reikalavimus.

2. Ši higienos norma taikoma projektuojant, statant, rekonstruojant, remontuojant, įrengiant ir naudojant šias stacionarias globos įstaigas: senų žmonių socialinės globos namus; specializuotus socialinės globos namus; specialiuosius socialinės globos namus; socialinės globos namus suaugusiems asmenims su negalia; grupinius gyvenimo namus senyvo amžiaus žmonėms; grupinius gyvenimo namus suaugusiems asmenims su negalia [7.3].

3. Šios higienos normos reikalavimai privalomi asmenims, projektuojantiems, statantiems, įrengiantiems, rekonstruojantiems, eksploatuojantiems stacionarių globos įstaigų statinius ir (ar) patalpas, stacionarių globos įstaigų steigėjams ir vadovams, pagal kompetenciją kontroliuojančioms institucijoms.

4. Stacionarios globos įstaigos gali vykdyti veiklą tik gavusios teisės akto [7.15] nustatyta tvarka leidimą-higienos pasą.

5. Stacionarių globos įstaigų darbuotojai gali dirbti tik teisės aktų [7.2, 7.5] nustatyta tvarka pasitikrinę sveikatą bei teisės akto [7.12] nustatyta tvarka įgiję žinių higienos ir pirmosios pagalbos teikimo klausimais. Darbuotojų asmens medicininės knygelės ir sveikatos žinių pažymėjimai (jų kopijos) laikomi darbovietėje.

6. Stacionarioje globos įstaigoje turi būti įmonės pirmosios pagalbos rinkinys, kurio sudėtis ir apimtis turi atitikti teisės akto [7.6] reikalavimus.

II. NUORODOS

7. Teisės aktai, į kuriuos šioje higienos normoje pateiktos nuorodos:

7.1. Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas (Žin., 2006, Nr. [17-589](#));

7.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 7 d. nutarimas Nr. 544 „Dėl Darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti asmenims, tik iš anksto pasitikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis ligomis, sąrašo ir šių darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. [41-1294](#); 2002, Nr. 73-3127);

7.3. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymas Nr. A1-93 „Dėl Socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. [43-1570](#));

7.4. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. lapkričio 25 d. įsakymas Nr. 510 „Dėl Rekomenduojamų paros maistingųjų medžiagų ir energijos normų tvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. [102-2936](#));

7.5. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymas Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“ (Žin., 2000, Nr. [47-1365](#));

7.6. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymas Nr. V-450 „Dėl sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą, pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlių ir pirmosios pagalbos rinkinių“

(Žin., 2003, Nr. [79-3605](#));

7.7. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymas Nr. V-455 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [79-3606](#));

7.8. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 5 d. įsakymas Nr. V-946 „Dėl Užkrečiamųjų ligų židinių privalomojo aplinkos kenksmingumo pašalinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [146-5336](#));

7.9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gegužės 10 d. įsakymas Nr. V-362 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 35:2007 „Didžiausia leidžiamų cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios aplinkos ore“ patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. [55-2162](#));

7.10. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. liepos 2 d. įsakymas Nr. V-555 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2007 „Akustinis triukšmas. Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. [75-2990](#));

7.11. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymas Nr. V-1090 „Dėl Rekomenduojamų maisto produktų paros normų socialinę globą gaunantiems asmenims patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. [4-152](#));

7.12. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymas Nr. V-69 „Dėl Privalomojo pirmosios pagalbos mokymo programos, Privalomojo higienos įgūdžių mokymo programos ir Privalomojo mokymo apie alkoholio ir narkotikų žalą žmogaus sveikatai mokymo programos patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. [14-490](#));

7.13. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. vasario 2 d. įsakymas Nr. V-55 „Dėl Privalomojo profilaktinio aplinkos kenksmingumo pašalinimo (dezinsekcijos, dezinfekcijos, deratizacijos) tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. [35-1362](#));

7.14. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. gruodžio 29 d. įsakymas Nr. V-1081 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 42:2009 „Gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų patalpų mikroklimatas“ patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. [159-7219](#); 2010, Nr. 2);

7.15. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. liepos 13 d. įsakymas Nr. V-632 „Dėl Leidimų-higienos pasų išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. [86-4573](#)).

III. SĄVOKOS IR JŲ APIBRĖŽIMAI

8. Šioje higienos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžimai:

Stacionari globos įstaiga – juridinis asmuo ar jo struktūrinis padalinys, neturintis atskiro juridinio asmens statuso, teisės akto [7.1] nustatyta tvarka, turintis teisę teikti socialinę globą suaugusiems asmenims [7.3].

Maisto tvarkymo patalpa – stacionarios globos įstaigos patalpa (-os), kurioje (-iose) paslaugų gavėjams centralizuotai gaminamas maistas. Patys paslaugų gavėjai šioje patalpoje maisto nesigamina.

Valgykla – patalpa, kurioje paslaugų gavėjams sudaromos galimybės valgyti centralizuotai pagamintą maistą.

Virtuvė – stacionarios globos įstaigos patalpa (-os), kurioje (-iose) paslaugų gavėjai patys gali pasigaminti maistą ir pavalgyti.

IV. TERITORIJOS REIKALAVIMAI

9. Tamsiuoju paros metu stacionariai globos įstaigai priklausanti teritorija turi būti apšviesta.

10. Stacionariai globos įstaigai priklausanti teritorija turi būti tvarkinga, valoma. Žolė

turi būti nušienauta.

11. Stacionariai globos įstaigai priklausančioje teritorijoje esantys įrenginiai turi būti tvarkingi, saugūs.

V. PATALPŲ ĮRENGIMO REIKALAVIMAI

12. Stacionarioje globos įstaigoje turi būti įrengtos šios patalpos: gyvenamoji (-osios) patalpa (-os); maisto gamybos patalpa (-os) su valgykla ar virtuvė (-ės); valymo inventoriaus ir priemonių laikymo patalpa (-os) arba vieta (-os) jiems laikyti; tualetas (-ai); dušas (-ai) ar vonia (-ios).

13. Gyvenamosios patalpos:

13.1. minimalus plotas vienam paslaugų gavėjui gyvenamojoje patalpoje turi būti ne mažesnis kaip 5 kv. m;

13.2. gyvenamojoje patalpoje turi gyventi ne daugiau kaip 4 asmenys;

13.3. gyvenamosios patalpos moterims ir vyrams įrengiamos atskirai, išskyrus atvejus, kai kartu gyvena šeima;

13.4. gyvenamojoje patalpoje turi būti kiekvienam paslaugų gavėjui skirti baldai (lova, spintelė, kėdė, spinta ar atskira uždara spintos dalis) ir minkštas inventorius (čiužinys, pagalvė, antklodė, paklodė, pagalvės ir antklodės užvalkalai, lovatiesė, du rankšluosčiai);

13.5. gyvenamąsias patalpas draudžiama įrengti rūsiuose, pusrūsiuose (cokoliniuose aukštuose);

13.6. gyvenamųjų patalpų grindų paviršiai turi būti tinkami valyti drėgnu būdu ir, jei reikia, dezinfekuoti.

14. Valgykla:

14.1. valgykloje vienai vietai turi būti numatyta ne mažiau kaip 1,4 kv. m;

14.2. valgykloje ar prie valgyklos turi būti įrengtos praustuvės, ne mažiau kaip 1 praustuvė 20-čiai vietų valgykloje, skysto muilo, vienkartinųjų rankšluosčių ar elektrinis rankų džiovintuvas, šiukšlių dėžė.

15. Virtuvė:

15.1. virtuvėje turi būti viryklė, plautuvė, šaldytuvas, spintelės, sukomplektuoti valgomieji indai ir įrankiai, atsižvelgiant į paslaugų gavėjų skaičių, bet ne mažiau kaip dvi lėkštės, šaukštas, šakutė, šaukštelis, puodelis kiekvienam asmeniui;

15.2. virtuvėje įrenginiai, inventorius turi būti techniškai tvarkingi.

16. Asmens higienos patalpos (tualetai, dušai, vonios, prausyklos):

16.1. turi būti atskiros vyrų ir moterų asmens higienos patalpos;

16.2. tualetas turi būti prie kiekvienos gyvenamosios patalpos; jeigu nėra galimybių įrengti tualetą prie kiekvienos gyvenamosios patalpos, įrengiamas tualetas numatant 1 unitazą ne daugiau kaip 10-čiai paslaugų gavėjų (20-čiai vyrų gali būti vienas unitazas ir vienas pisuaras);

16.3. tualetu patalpose turi būti įrengtos atskiros uždaros kabinos;

16.4. tualetu kabinoje turi būti unitazas, šepetys unitazui valyti, tualetinio popieriaus, šiukšlių dėžė;

16.5. tualetu patalpose turi būti praustuvė, skysto muilo, vienkartinųjų rankšluosčių dėtuovė su vienkartiniais rankšluosčiais ar elektrinis rankų džiovintuvas, šiukšlių dėžė;

16.6. dušas ar vonia turi būti prie kiekvienos gyvenamosios patalpos; jeigu nėra galimybių įrengti dušo ar vonios prie kiekvienos gyvenamosios patalpos, turi būti įrengta ne mažiau kaip 1 vonia arba dušas 15-ai paslaugų gavėjų;

16.7. jeigu stacionarioje globos įstaigoje įrengiamos prausyklos, prausyklose 10-čiai paslaugų gavėjų turi būti ne mažiau kaip 1 praustuvė;

16.8. asmens higienos patalpų sienos, grindys turi būti nelaidžios vandeniui, tinkamos valyti drėgnu būdu, dezinfekuoti. Vonios, dušo patalpų grindų paviršiai turi būti neslidūs.

VI. APŠVIETIMO REIKALAVIMAI

17. Gyvenamosiose, ugdymo, laisvalaikio organizavimo patalpose turi būti natūralus apšvietimas.

18. Natūralios apšvietos koeficientas gyvenamosiose patalpose turi būti ne mažesnis kaip 0,5 proc.

19. Gyvenamosios, ugdymo patalpos turi būti apsaugotos nuo tiesioginių saulės spindulių (įrengtos užuolaidos, žaliuzės ar kt.).

20. Visose stacionarios globos įstaigos patalpose turi būti įrengtas bendras dirbtinis apšvietimas. Gyvenamosiose patalpose papildomai įrengiamas vietinis dirbtinis apšvietimas. Bendro dirbtinio apšvietimo mažiausios ribinės vertės turi atitikti šios higienos normos reikalavimus (1 lentelė).

1 lentelė. Stacionarios globos įstaigų bendro dirbtinio apšvietimo mažiausios ribinės vertės

Nr.	Patalpos pavadinimas	Apšvieta, lx
1	2	3
1	Gyvenamosios, laisvalaikio patalpos	150
2	Ugdymo patalpos	300
3	Judėjimo keliai, laiptinės, koridoriai, laukiamieji	100
4	Asmens higienos patalpos	100
5	Virtuvė	300

VII. MIKROKLIMATO, VĖDINIMO, TRIUKŠMO REIKALAVIMAI

21. Stacionarioje globos įstaigoje įrengtų patalpų mikroklimatas turi atitikti teisės akto [7.14] nustatytus reikalavimus.

22. Gyvenamosiose, ugdymo, laisvalaikio organizavimo patalpose turi būti natūralus vėdinimas, užtikrinamas varstomais langais.

23. Gyvenamosiose patalpose oro kokybė, triukšmo lygis turi atitikti teisės aktų nustatytus reikalavimus [7.9; 7.10].

VIII. VANDENS TIEKIMO REIKALAVIMAI

24. Geriamojo vandens kokybė turi atitikti teisės akto [7.7] reikalavimus.

25. Karštas ir šaltas vanduo turi būti nuolat tiekiamas asmens higienos patalpose, virtuvės patalpose, valgykloje (prie valgyklos esančiose patalpose), skalbimo patalpose.

IX. PATALPŲ, ĮRENGINIŲ, INVENTORIAUS PRIEŽIŪRA

26. Vykdamas remonto darbus, remontuojamas patalpas būtina sandariai izoliuoti nuo kitų patalpų. Remonto darbus draudžiama atlikti paslaugų gavėjams esant patalpose.

27. Patalpos turi būti tvarkomos, valomos kiekvieną dieną drėgnu būdu ir pagal poreikį.

28. Langai, šviestuvai valomi pagal poreikį.

29. Santechniniai įrenginiai (unitazai, praustuvės ir pan.) turi būti techniškai tvarkingi ir švarūs visą laiką.

30. Indai ir įrankiai plaunami indams plauti skirtomis priemonėmis.

31. Asmens higienos patalpų inventorių turi būti ženklinamas, švarus ir sausas, laikomas atskirai nuo kito valymo inventoriaus. Valymo ir dezinfekcijos priemonės turi būti

laikomos tam skirtoje vietoje.

32. Švarems ir nešvarems skalbiniams, inventoriui, valymo ir kitiems reikmenims laikyti turi būti specialiai įrengtos ar funkcionaliai suskirstytos patalpos ar specialūs įrenginiai (spintos).

33. Asmenys, dirbantys su valymo, dezinfekcijos priemonėmis, turi vadovautis gamintojo instrukcijomis, gamintojo ar tiekėjo saugos duomenų lapuose nurodytais sveikatos saugos reikalavimais.

34. Užkrečiamųjų ligų židinių privalomasis aplinkos kenksmingumo pašalinimas atliekamas teisės akto [7.8] nustatyta tvarka.

35. Patalpose turi nebūti graužikų ir buitinių kenkėjų. Dezinfekciją, dezinfekciją, deratizaciją draudžiama atlikti paslaugų gavėjams esant patalpoje.

X. MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

36. Jeigu stacionarios globos įstaigos paslaugų gavėjams maistas tiekiamas (gaminamas) centralizuotai, paslaugų gavėjai turi būti maitinami 3–4 kartus per dieną kas 3–4,5 val. Paros maisto energijos norma paskirstoma taip, kad iš jos 30 proc. sudarytų pusryčiai, 40±3 proc. – pietūs, 10±3 proc. – pavakariai (priešpiečiai), 20±3 proc. – vakarienė. Valgiaraščiai turi būti sudaromi, atsižvelgiant į rekomenduojamas suaugusiems paros energijos, maistinių medžiagų, mineralinių medžiagų ir vitaminų normas, patvirtintas sveikatos apsaugos ministro [7.4, 7.11]. Šis reikalavimas netaikomas tais atvejais, kai stacionarios globos įstaigos paslaugų gavėjai maistą gaminasi patys.

XI. KITI REIKALAVIMAI

37. Paslaugų gavėjams duodami tik išskalbti, švarūs ir išlyginti lovos skalbiniai, rankšluosčiai, drabužiai. Lovos skalbiniai, rankšluosčiai, drabužiai turi būti keičiami pagal poreikį, bet ne rečiau kaip kas 7 dienas.

38. Stacionarioje globos įstaigoje negalintys savimi pasirūpinti paslaugų gavėjai kiekvieną dieną turi būti apiprausiami ir pagal poreikį maudomi, bet ne rečiau kaip kartą per 7 dienas.
